AVİM
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

AVİM Yorum • No: 2012 / 6 • Ocak 2012

ERMENİ KANUNU VE FRANSIZ ANAYASA MAHKEMESİ

Ömer Engin LÜTEM

Fransada Ermeni soykırım iddialarını reddeden kişilerin bir yıl hapse ve 45.000 Euro para cezasına mahkûm edilmesine ilişkin kanun tasarısı bu ayın 23ünde, uzun süren görüşmelerden sonra, Fransa Senatosunda kabul edilmişti. Kanunun uygulanabilmesi için Cumhurbaşkanı tarafından imzalanması gerekiyordu. Söz konusu kanun ifade özgürlüğünü ihlal ettiği ve günümüzü değil tarihsel bir olayı ilgilendirdiği ve bu nedenle de parlamentonun görev alanın dışında kaldığı için Fransada , çeşitli siyasi eğilimlere sahip kişiler ve siyaset adamları tarafından eleştirilmişti. Ancak Başkan Sarkozy, seçim hesaplarıyla Sosyalist Parti ise öteden beri Ermeni taleplerini desteklediği için bu kanunun önce Millet Meclisi sonra da Senato da kabulü mümkün olmuştu. Kanunu uygulanmasına engel olmanın tek yolu, Anayasaya uygun olmadığını belirterek, Fransız Anayasa Mahkemesine başvurmaktı. Bu başvuruyu Meclis Başkanı veya Senato Başkanı veya 60 Milletvekili veya 60 senatör yapabiliyordu. Meclis ve Senato Başkanları kanuna taraftar olmamakla beraber Cumhurbaşkanı ve/veya partileriyle ters düşmemek için böyle bir başvuru yapmaktan kaçındılar. Kanunun Senatodaki oylaması sırasında 86 senatör aleyhte oy verdiğine göre bunlardan 60ının Anayasa Mahkemesine başvurması mümkün görülüyordu. Ancak bu kişiler gerek kendi partilerinden gerek Cumhurbaşkanlığından gelen baskılar altındaydı. Millet Meclisinde kanuna çıkanların sayısı çok daha az (on kadar) olduğundan Anayasa mahkemesine başvuracak sayıda milletvekili çıkacağı zannedilmiyordu. Bu gün (31 Ocak 2012) kanun iptali için 65 milletvekili ve 77 senatör Anayasa Mahkemesine başvurdu. Bu beklenmeyen olay ifade özgürlüğünü kısıtlayan ve günümüzü değil geçmişi konu alan bu kanunun zannedildiğinden çok daha fazla tepki çekmiş olduğunu göstermektedir. Şimdi ne olacaktır? Anayasa Mahkemesi bir ay içinde bu kanunun Anayasaya uygunluğu hakkında karar verecektir. Hükümet isterse bu kararını 8 gün içinde vermesi gerekecektir. Ancak hükümetin bunu isteyeceği zannedilmemektedir. Anayasa Mahkemesinin kanarının ne olacağını şimdiden kestirmek mümkün olmamakla beraber, normal koşullarda, kamuoyunda tepki toplamış olan ve ifade özgürlüğünü açık bir şekilde ihlâl eden bu kanunun iptal edilmesi beklenmektedir. Diğer yandan Anayasa Mahkemesi kararını beklemeden söz konusu başvuruların şimdiden bazı sonuçlar doğurmuş olduğu görülmektedir. Bunların başında yıllardan beri soykırım iddialarını kabul etmeyen kişilerin ağır bir şekilde cezalandırılmasını sağlamaya uğraşan Fransadaki militan Ermenilerin ağır bir yenilgiye uğramış olması gelmektedir. Bu kanunun çıkması için çok çaba sarf etmiş bu nedenle Türkiye ile ilişkilerin bozulmasını da göze almış olan Başkan Sarkozy için, bu sayıda milletvekili ve senatörün Anayasa Mahkemesine başvurması bir başarısızlıktır. Diğer yandan Anayasa Mahkemesi kanunu iptal ettiği takdirde bu

Sarkozynin seçim kampanyasına olumsuz etki yapacaktır. Halen durma noktasına gelmiş bulunan Türkiye*Fransa ilişkileri, normale dönmese de, bir yumuşama dönemine girecektir. Türkiyeye gelince bu durumun büyük bir başarı olduğunda şüphe yoktur. Bunun başlıca nedeni söz konusu kanuna karşı T.B.M.M.in neredeyse tamamının, Cumhurbaşkanının, Başbakan başta olmak üzere tüm hükümetin ve CHP ve MHPnin adeta tek vücut olarak bu kanuna karşı çıkmaları, Türkiyenin görüşlerinin duyurulması için büyük çaba harcamaları ve Fransa gibi büyük bir ülkeye ve çok önemli bir ekonomik partnere e karşı yaptırım uygulamaktan kaçınmamalarıdır. Bu arada. mücadeleyi fiilen yürüten başta Dışişleri Bakanı Davutoğlu ile Dışişleri Bakanlığının seçkin kadrolarının ve Paris Büyükelçimiz Tahsin Burcuoğlunun çabalarını da özellikle vurgulamamız gerekmektedir. Bize de hepsine şükranlarımızı sunmak kalmaktadır.

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: LÜTEM, Ömer Engin. 2026. "ERMENİ KANUNU VE FRANSIZ ANAYASA MAHKEMESİ ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2012 / 6. Ocak 30. Erişim Kasım 10, 2026. https://mail.avim.org.tr/tr/Yorum/ERMENI-KANUNU-VE-FRANSIZ-ANAYASA-MAHKEMESI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır